

Handläggare

Tove Svensk
Personalchef
Personalavdelningen
Kommunledningsförvaltningen

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tove.svensk@koping.se

Organisation och mandat för hantering av visseblåsarärenden i Köpings kommun

Förslag till beslut

1. Kommunledningsförvaltningens personalchef/Hr chef, kanslichef och säkerhetschef utses till beslutsgrupp vid handläggning och hantering av visseblåsarärenden.
2. Beslutsgruppen har mandat att agera i visseblåsarärenden utan godkännande från högre instans vad gäller att inleda och avsluta utredningar, samt att formulera slutsatser från uppföljningen av rapporter utan att verksamhetsutövaren godkänner slutsatserna.
3. Beslutsgruppen har mandat att agera utan godkännande från högre instans vad gäller att verkställa arbetsrättsliga konsekvenser, samt att göra polisanmälan.

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade den 29 september 2021 om en ny lagstiftning som innebär ett utökat skydd för den som anmäler allvarliga missförhållanden på en arbetsplats – den så kallade visseblåsarlagen. Lagstiftningen omfattar alla arbetsgivare med mer än 50 anställda, såväl offentliga som privata. En visseblåsarfunktion skulle enligt lagförslaget vara inrättad hos varje berörd arbetsgivare senast den 1 juli 2022. Syftet med lagen är att det ska bli enklare, tryggare och säkrare att rapportera om oegentligheter och missförhållanden, och att visseblåsarare ska skyddas mot repressalier från arbetsgivare. Utsätts en visseblåsarare ändå för repressalier ger lagen rätt till skadestånd.

En verksamhetsutövare ska utse oberoende och självständiga personer (eller enheter) som ska vara behöriga att på verksamhetsutövarens/arbetsgivarens vägnar

1. ta emot rapporter och ha kontakt med rapporterade personer,
2. följa upp det som rapporteras, och
3. lämna återkoppling om uppföljningen till rapporterade personer.

De som utses får antingen vara anställda hos verksamhetsutövaren/arbetsgivaren eller hos någon som har anlåtats för att hantera rapporteringskanalerna och förfarandena för verksamhetsutövarens räkning. Det finns skäl att överväga ett skydd mot repressalier för de personer som utses.

Administrationen kring en intern visseblåsarfunktion bör vara enkel och att verksamheter själva bör få besluta om rapporteringsväg och ansvariga.

En arbetsgivare är skyldig att utse vilka som är behöriga att på arbetsgivarens vägnar ta emot rapporter, ha kontakt med rapporterande personer, följa upp det som rapporteras samt lämna återkoppling om uppföljningen till den rapporterande personen

För Köpings kommuns del innebar den nya lagen att en särskild, extern, funktion för mottagande och utredning av anmälningar från visseblåsare inrättades. Detta för att frågan om opartiskhet i handläggningen inte ska kunna ifrågasättas.

När ett ärende bedömts vara ett reellt visseblåsarärende och är färdigutrett ger den externa utredaren en rekommendation till åtgärd. I det här läget behöver den externa utredaren lämna över ärendet till en utsedd grupp inom Köpings kommun, som har till uppgift att agera utifrån rekommendationerna i rapporten, och som också har ett tydligt mandat att göra så.

Att gruppen som ska agera har ett tydligt mandat för sin uppgift är viktigt. Verksamhetsutövaren ska inte kunna bestraffa någon som på grund av att personen utför sina arbetsuppgifter som behörig person. Om en behörig person är jävig i ett konkret ärende, exempelvis genom att någon i den utsedda gruppen utpekats som ansvarig för ett missförhållande, gäller dokumentet kring muta och jäv, för att säkerställa att den personen inte hanterar den aktuella rapporten. I dessa fall ska övriga i gruppen handlägga ärendet. Skulle det vara så att samtliga i gruppen är jäviga i ett ärende ska kommunchefen föreslå kommunstyrelsen att utse en alternativ beslutsgrupp för handläggning av ärendet.

Mot bakgrund av detta behöver beslut fattas om att utse en beslutsgrupp för visseblåsarärenden.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunledningsförvaltningens personalchef, säkerhetschef och kanslichef ska utgöra denna grupp utifrån deras respektive kompetensområde och centrala placering i kommunen, och att de i visseblåsarärenden får kommunstyrelsens fulla mandat att agera fristående för att Köpings kommun därigenom ska kunna följa visseblåsarlagstiftningen fullt ut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-04-04

Kopia till

Kommunledningsförvaltningen

Sara Schelin
Kommunchef

Tove Svensk
Personalchef